

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 3 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 33. szám.

Péntek, február 11.

Nemzeti polgári párt.

— Az új pártalakulásról. —

(Politikai munkatársunktól)

Budapest, február 10.

A közönség köréből is megindult az új pártalakulási vágy. Ennek a vágnak érdekes és tartalmas kifejezése az a röpirat, mely „Új pártalakulás” címmel éppen most jelent meg. A röpirat szerzője dr. gálfalvi Réthy Gyula, kitől eddig is több olyan cikk jelent meg vezető lapokban, melyek a viszonyokba való mélyebb bepillantást, erős ítéletet és alapos tudást tanúsítottak.

Most megjelent röpiratában a szerző dióhéjba szorítva adja elő mindazokat, amely az utóbb lefolyt öt év alatt ahhoz a kimerült, kiábrándult, elcsüggedt helyzetbe vezettek, melyben a ferde helyzetbe jutott és egymást paralizáló erők, mint az egyedüli újjáteremtés útjának az új pártalakulást érzik országszerte.

Mert mit csináljunk a mai pártokkal, — kérdi a szerző. — A szabadelvűpárt elvonulása után koalíció jött. Ennek a bomlása után 67-es és 48-as töredékek maradtak a politikai küzdőtéren. A 48 és 67 merev ellentétek gyanánt állottak szemben egymással. Pedig nem ellentétek, csak fokozatok.

A hatvanhét teljes egészében átvette mindazt, amit a 48 megalkotott, s megvalósította egy részét annak is, amit a 48 tervezett, nyitva hagyván az utat a további fejlődés számára. A különbség a reális vagy personal unió. Néhány évvel ezelőtt úgy látta a nemzet, hogy az uralkodó 67-es párt akadályozza a haladást. Többséget adott hát a 48-nak, akik aztán más pártokkal szövetségben kormányra is jutottak.

De akkor ráállottak, lehetetlenség volt rá nem állaniok a 67-es alapra, s ma is készek azon alapon personal unió nélkül kormányt vállalni némely vívmány fejében. Ezzel azonban megszűnt a 48 és 67 sarkalatos különbsége.

Ebből az eszmemenetből, a tények ilyen beállításának tiszta logikájával látja az új pártalakulás szükségét, mert a meglévő pártok ferde helyzete nem teremtheti meg többé az országos közvélemény őszinte erején nyugvó biztos kormányzati többséget. Ám — ugymond — „nem vagyunk annyira nihil habentes, hogy gyökeresen felforgathatnánk mindent, ami van. Legyenek szélsőségek is iránymutatónak, szabályozónak, de a szélsőségek közt tatóngó őrít be kell tőnni, hogy talaja legyen a kellő tempójú haladásnak. Ezért kell új pártot alakítani.”

Általában meglepő objektivitással rajzolja meg a füzet nemcsak a vizsgált helyzetet, mely a ma elkerülhetetlen új pártalakulás szükségét és annak okait is előidézte. Világosan és elmésen felállított társadalmi, gazdasági és történelmi tételek levezetése után, arra a konklúzióra jut, hogy az új pártalakulás nemcsak a polgári eszmékre és elemekre lehet alapítva és hogy azért a neve nem lehet más, mint a nemzet gerincében létező: Nemzeti polgári párt.

A régi szabadelvűpárt feltámadását helytelennek vélné. Nem azért, mintha a szabadelvűség nem volna még ma is a politikában uralkodó elv; példa rá Anglia, hogy igen. Ám a „laissez faire” elve, hogy győzzön a jobb vagy mondjuk az élelmesebb, az ma már nem kielégítő irányelv a politikában. Különösen azóta nem, hogy gazdasági téren a szociáldemokrácia nyomul előre. De nálunk különben is a szabadelvűség pusztá jelszava, félreértést, rossz óment teremthetne, éppen ama új reneszansz hajnalán, mely már biztatóan felderengett.

Az új irány legyen tehát demokratikus. Még

pedig olyan tiszta és természetesen értelmezésében, a mint ezt a minap Tisza István megjelölte, úgy, „hogy az emberi nem szabad fejlődése nagy irányzatának vé. célja kétségtelenül a demokratikus berendezkedés”. És ugymond a szerző: „a demokratizmus egészen belső ügye a nemzetnek; a rendezett belső egyetemes szabadság; az állam és a polgár közötti viszonynak legigazságosabb, legemberibb szabályozása. Több a szabadelvűség-nél, amely csak megengedi mindenkinek a maga erején való érvényesülést, míg a demokratizmus egyenesen elismeri, hogy a közügy tulajdonképpen az egész nemzet ügye s a nemzet nemcsak a vezető, vagyonos, előkelő képzett történelmi osztályokból áll, hanem az állampolgárok egyeteméből. A demokratizmus tehát az állampolgárok közjogi egyenlőségére törekvő politikai irány. Ezt kell követnie az új pártnak.”

És vajjon ma, az eddig vezetett magyar politikai életben „hol van a polgárság?” — kérdi. „A társadalomnak hál Istennek számára, műveltségre, hazafiságra, munkásságra, jellemre, vagyonra, függetlenségre ugyancsak számot tesz ez az alosztály. Mégis hány iparos és kereskedő ül a tisztelt Hazban. Hol van a politikai pártja megfelelő érvényesülésre? Itt a hiba, itt kell az orvoslást keresni.”

Érdekes és történelmi szempontból is felette értékes érvekkel bizonyítja a szerző, hogy a polgárság semmivel sem újabb képződése a magyar társadalomnak, mint a nemesség. Majd a polgárság államalkotó nagy hivatásának méltatása során igen szépen értékeli a polgárság közvetítő szerepét a társadalomban. „A proletárt magához emeli, a leromló felsőbbiséget bujja teremti”, mert érdeke, hogy mindenki boldoguljon és általánossá váljék a jólét. Tehát a nemzeti lét nagy kérdésében olyan egvsensúlyozó erővel bír, hogy ez erő nélkül az állami élet biztos fejlődése el sem képzelhető.

És vajjon — kérdi — „a magyar miért csak a fájára büszke, s nem arra, hogy magyar polgár”, mint a francia polgár, mint a civis romanus, mint a büszke német polgár, a kinek a védelmébe csak a minap a Mannesmann- esetben úgy harsogott és viharzott a német közvélemény, mintha száz nemzeti bankról lett volna szó. „Vajjon — kérdi a szerző — a magyar polgár miért nem érvényesül kellően a magyar politikában?” Mert „törvényhozásunk eddig csaknem kizárólag közjogi kérdésekkel foglalkozott. Három századon át országgyűléseink alig tettek egvebet” — mondotta Eötvös József báró 1869-iki programbeszédében s elmondhatjuk ma is. De ha elég már a közjogi vitából, akkor csakugyan eljött végre a polgári párt ideje is. A polgári párt helyzetét, programját már körülbelül meghatározzák azok a körülmények, a melyek megalakulását követelik.

Ezt a füzet így részletezi: „Íránya demokratikus, nem lehet más. Helyzetét az országgyűlésen a számbeli ereje fogja természetesen megszabni, de már kezdetől fogva tudatosan kell készülnie a kormányzásra, mert ott a helye s azt előbb-utóbb el fogja foglalni. Ha nem lehet mindjárt egymagában kormánypárt, támogatnia kell az olyan kormányt, amely hasznos alkotásokra törekszik, támogatnia legalább ezen törekvésekben. Természetes, hogy hazafiatan alkotmányt sértő kísérletekkel szemben ellenzéki állást foglal el a törvénytisztelő, magyar polgári párt, de főtörekvése az lesz, hogy őt magát és a törvényhozó testületet ne vonják el a produktív munkától üres formalitások meddő vitái. Nem lesz sem negyvennyolcas, sem hatvanhetes, mert fölötté fog állani ennek az elavult politikai osztályozásnak.”

„Programja a mérsékelt, a szükséges mért haladás. Sem sietve, sem pihelve. Korszerű reformok az állami és nemzeti élet minden ágában, ahol csak elmaradottság észlelhető. Fontosságukhoz és az idő követelményeihez szabott sorrendben, egymással összhangban és olyan kivitelben, hogy az újítás minél kevesebb rázkódtatással járjon az országra nézve.”

„Legyen mindenekelőtt rend, hogy munkához lehessen fogni. Legyen jó modern közigazgatás és minél egyszerűbb és minél kevésbé bürokratikus, az önkormányzat sérelme nélkül, sőt fejlesztése mellett is egységesebb a mainál. Szolgálati pragmatika, hogy a tisztviselő is függetlenebbé váljék. Legyen olcsó, gyors és nem

ingadozó igazságszolgáltatás, ennek érdekében mindenekelőtt általános törvénykönyv, mert mar alig tűrhető, hogy míg Ausztriához való közjogi viszonyainkat csépeljük, az ország egy része ma is osztrák magánjoggal él, a másik résznek pedig nincsen polgári kódexe. Legyen törvénynyé a polgári perrendtartás régen készült modern javaslata. Legyen minél több jó iskola, fejlődjék a népoktatás és emelkedjék ki méltatlan helyzetből állami gondoskodásunknak ez a Hamupipókéje. Legyenek kulturális, szociális intézmények; telepítések, parcellázások, intenzív földművelés; eredményes pártolása az iparnak és kereskedelemnek, okos gazdasági politika érdekeinket kielégítő külföldi szerződések útján. Békés viszony idegen államokkal, még inkább az ország lakói között, bármilyen nyelven vallja: magukat a magyar állam polgárainak s bármilyen rítus szerint dicsérik az Urai”. És teremtsen meg ez a párt azt a választói reformot, mely a nemzeti organizmus egészséges, erőteljes sikeres működését biztosíthatja.

Majd így végzi a várakozások nagy programja után hogy: „talán sok is, amit az új alakulástól várunk. Ám — úgy mond — nincsenek panaceák. Csak a szédelő, vagy a rajongó ígérhet egyszerre mindent”. „De ha bármit is akarunk tenni helyzetünk javítása érdekében, csak egyetlen biztos lépést is az erős, független magyar állam, a tudatos, boldog egységes és művelt magyar társadalom eszményképe felé, ez a kezdet, ez az első lépés, abban a tudatban, hogy polgárságunk teljesen egy a nemzettel, tökéletesen magáé- nak vallja a magyar nemzet törekvéseit — nem lehet egyéb mint az, hogy megalakítjuk a Nemzeti polgári pártot”.

— Botka Béla fölmentése. Botka Béla főispán fölmentéséről Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma a következő leiratban értesítette Torontálvármegye közönségét:

381. Eln. sz. M kir. miniszterelnöktől.

Torontálvármegye közönségének!

Ö császári és apostoli királyi Felsege folyó 1910. évi február hó 8-án kelt legfelsőbb elhatározásával előterjesztésemre Botka Béla Torontálvármegye főispánját ezen állásától saját kérelmére legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

Miről a vármegye közönségét ezennel értesitem.

Budapesten, 1910. évi február hó 9.

Khuen-Héderváry s. k.

Tájékoztató.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A kultúregyesület könyvtári órái: vasárnap, szerda, péntek d. u. 5-7-ig.

A fűrdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órá- tól kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/4 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap dé- ben gősfűrdő. A kádfűrdő regg-től este 7-ig nyitva marad.

A munkásliceum február havi előadásai a következők: Február 14. A francia forradalom. Előadó: J a k a b Dávid tanár.

Február 21. Szindikalizmus és politika. Előadó: Somfai János szerkesztő.

Február 28. A festőművészet. Előadó: Streitman Antal tanár.

Február 13. Vöröskereszt ülése.

Február 13. A nagybeeskerei hadastyán-egylet közgyűlése.

Február 14. Közig. biz. ülése.

Február 24., 25., 26., 27. országos vásár.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkás gimnáziumának február havi előadásai a következő napokon lesznek:

Február 15: 8-9-ig Elektrotechn.; 9-10-ig Gazd. földleírás.

Február 17: 8-9-ig Történelem; 9-10-ig Irodalom.

Február 22: 8-9-ig Történelem; 9-10-ig Elektrotechnika.

Február 24: 8-9-ig Elektrotechnika; 9-10-ig Gazd. földi.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárási jelentése)
Február 11.

Barométer emelkedő, d. u. 1 óra 38 perckor: 753.1 mm.
Hőmérséklet: maximum 2.0. C., minimum -0.4 C. Csapa-
dék 14.2. Felhőzet: Cu - St. 10. Szélirány és erősség: NW. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Délen sok helyütt csa-
padék. Északon éjjeli fagy.

A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a
helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redu-
kálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől
másnap este 8 óra 38 perckor; csapadék reggeli 6
óra 38 perctől másnap reggeli 6 óra 38 perckor;
felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = réteges
felhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu =
báránfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet
nagysság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélere-
dőség: 0 = szélszél, 8 = nagy vihar.

— **Személyi hir.** Jankó Ágoston alispán,
aki a vármegyét érdeklő vasuti ügyekben Buda-
pesten járt, ma visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Vazul napja.** Görög keleti vallású szerb-
jeink holnap ünneplik meg nagy Vazul napját,
mely alkalommal délelőtt fél 10 órakor a belvárosi,
valamint a Váralja-utcában levő gör. kel. templom-
ban ünnepi istentiszteletet tartanak.

— **Jankó Ágoston előadása.** Mint már emli-
tettük, a torontali közművelődési egyesület a
nagybecskereki társadalomtudományi társasággal
együttesen február 12-ikén tartja az idei első
társadalomtudományi előadását. Az első előadást
Jankó Ágoston alispán tartja, aki a kivándor-
lásról fog értekezni. Az előadás a kaszinó társu-
lat nagytermében 9 órakor kezdődik. Az előadás
díjtalan s mindenkit szívesen látnak.

— **Szegédjegyző választás.** Az ittvarnoki
körjegyzőségben tegnap tartották meg a segéd-
jegyző választást Lowieser Imre központi
főszolgabíró elnöklésével. A választás eredménye
az lett, hogy segédjegyzőnek egyhangulag
Stiebel Józsefet választották meg.

— **A kultúregyesület vidéki szabad liceumá-
ból.** A torontalmegyei közművelődési egyesület
Zombolyai szabad liceumában január
23-ikán dr. Kerényi Miklós ügyvéd a magyar
örökösödési jogról, február 6-án pedig Kör-
mendy Sándor gyógyszerész az égerszől tartott
érdekes előadást. Mindkét előadást szép számu
közönség látogatta s zajos tetszéssel honorálta
a jeles előadókat.

A torontalmegyei közművelődési egyesület
kebelében működő nagykikindai szabad
liceum február hó 13-án, vasárnap délután 5
órákor az állami főgimnázium természettani elő-
adójában előadást tart. Előadó: Hauser Ignác
főgimn. tanár. Az előadás címe: Fénytani kísér-
letek. Belépődíj nincs.

— **Előadás Kelet-Ázsiáról.** Zombory
Gyula, a csodálatos előadási képességű magyar
etnografus, volt keletutazó, ki az orosz-japán
háboru idején bejárta Japánt, Koreát s ott tartó-
zkodott a mandzsu harctéren, a helybeli gim-
názium, felső kereskedelmi és polgári iskolában,
a zárda és a Messinger-intézetben igen vonzó és
érdekes szabad előadásokban ismertette a Keletet,
különösen Japánt földrajzi, földtani, néprajzi
népismeit, természetrajzi, éghajlati, építészeti s
társadalmi vonatkozásaiban.

Holnap, szombaton este 9 órákor a Rózsa-
szálló éttermében Japánról, vasárnap ugyancsak
este 9 órákor a kaszinó kis éttermében Mand-
zsuriáról és az orosz-japán háborúról tart az
érdeklődő nagyközönségnek szabad előadást.

— **Iparosinasok elhelyezése.** A kereskedelem-
ügyi miniszter és a székesfőváros által fenntartott
„Budapesti ipari és kereskedelmi
munkásközvetítő-intézet” (Budapest,
VIII. József-körút 36.) a múlt évben 50 fővárosi
és 819 vidéki fiut helyezett el inasnak s ezek
közül 205 fő budapesti, 664 pedig vidéki meste-
rekhez és kereskedőkhöz került. Az idén előre-
láthatólag megint nagyobb arányú lesz az ipari
pályára ajánlkozó fiúk jelentkezése. A mesterek
tehát és kereskedők, kiknek inasra volna szük-
ségük s hajlandók azt az ellátás, ruházás és a
tanoncvizonyból kifolyó költségek viselése mel-
lett 4 esztendőre szerződöttni és felelősséget
vállalnak az iránt is, hogy azt jó bánásmódban
részesítik és az inastartásra vonatkozó törvényes
rendelkezéseket lelkiismeretesen megtartják. érte-
sítések erről levelező-lapon az intézetet. Felkéri
továbbá az intézet a vidéki népiszkolák tanítóit
is, világosítsák fel a szegényebb sorsu tanulók
szüleit, hogy az ipari pályán sokkal jobb sorsot
biztosíthatnak a gyermeküknek, mint a minőt a
cselédkedéssel vagy mezőgazdasági napszám-
kodással elérhetnek; azokból azonban, kik vál-
lalkoznak a mesterségtanulásra, csak az ép és
egészségeseket, eléggé erőseket s kik testi, szel-
lemi vagy erkölcsi fogyatkozásban nem szenved-
nek, amellyel pedig szofogadók, fegyelmeltettek s
beleügyesznak abba, hogy meg kell válniok a

szülei háztól, jelentsék be; gyenge, beteges és
elkényeztetett gyermekek el nem helyezhetők.

— **A szociáldemokraták pártértekezlete.** A
nagybecskereki szociáldemokrata párt idei párt-
értekezletét, amely február 13-ikára volt kitűzve,
február 20-ikára, vasárnap délelőtt 10 órára ha-
lasztotta. Az értekezleten a pártvezetőség be-
számolt tevékenységéről s megválasztják az új
pártvezetőséget.

— **Felülfizetések.** A február hó 5-én tartott
munkáskultúrestély alkalmából, a már előzetesen
közölt felülfizetéseken kívül még a következő
felülfizetések történtek: Napholz Jenő, dr. Stern
Lázár, dr. Kardos Samu, a nagybecskereki
szabómunkások és munkásnök szakszervezete
5-5 kor., Andrásko Bozsó 4 kor. 20 fill., Löwy
Zsiga 4 kor., Somfai János 2 kor. 20 fill., özv.
Guttman Jakabné és fiai 2 kor. 20 fill., Kónya
Ferenc 2 kor. 20 fill., Mattanovich Béla, Beck
Gyula, dr. Winter Lajos 2-2 kor., Kaufmann
István 1 kor. 20 fill., Schneider János 1 kor. 20
fill., Kadelburger Lipót, ifj. Tomcsányi Elek,
Oszusky András, Berogszási József, Graf János
1-1 kor., Schmidt József, Mesó István, Szabó
Pál 60-60 fill., Hoff Mihály, N. N., 40-40 fill.,
Szöllőssy Károly, N. N., Károly Béla 20-20 fill.
Az összes felülfizetőknek ezután mond köszönetet
a rendezőbizottság.

— **Megfuladt a füstben.** Mint Mokrinból
írják, ott a napokban Iberie Ferenc mokri-
lakosnak a szomszédságban dolga akadván, két
éves kis fiát, Pétert a műhelyben hagyta. A
fúcska apja tavolletében valahonnan gyufát
szerzett és a műhelyben felhalmozott forgácsot
meggyújtotta. Az ajtó be volt zárva, az ablakok
erősen bereteszelve, úgy, hogy a nagy füst sehol
sem talált utat kifelé. Így történt aztán, hogy a
gyerek megfuladt a sűrű, hatalmas füstgomoly-
ban s mire apja visszatért, gyermeke már halott
volt. A nagykikindai ügyészség gondatlanság miatt
megindította az eljárást.

— **Gyanus halál.** Pészak községben a múlt
héten Topocsán Júlianna 68 éves özvegy-
asszony rövid betegség után hirtelen meghalt.
Topocsánré az utóbbi időben buskomor, magába-
zárkózott volt úgy, hogy hozzátartozói attól tar-
tottak, hogy az öregasszony öngyilkossági gon-
dolatokkal foglalkozik, mely gyanut Topocsáné
elrejtett szavai is megerősítették. Amikor tehát
az özvegy hirtelen elhunyt, rokonai azt állították,
hogy megmérgezte magát. A nagykikindai kir-
ügyészség ennek alapján elrendelte a hulla fel-
boncolását. Dr. Becker János községi orvos
és dr. Szentirmai József billéi orvos a meg-
ejtett boncolás során megállapították, hogy
Topocsáné halálát epekőfelhalmozódás idézte
elő s hogy öngyilkosság nem forog fenn.

Irodalom.

* **Turáni dalok.** Ezzel a címmel Zempléni
Árpád a jeles költő mondai és hős énekeket
tartalmazó könyvet ad ki. A költő könyvét nem-
zeti kötetnek szánta. Tíz évig dolgozott rajta.
Ami ősmondát a velünk rokon népek megőriztek,
azok legszebbjét, legeredetibbét szerette ver-
sekbe. Haldokló és kihalt népek ősrégét szöve-
gette ujja. A „Turáni Dalok” 18-20 íven tavaszra
jelenik meg. A könyv ára fűzve 5 korona, disz-
kötésben 8 korona, mely összeg Zempléni
Árpád címére, Budapest, IV. ker., Bástya-utca 11.
szám alá küldendő. Iskolák, tanulók, tanferfiak,
könyvtárak 20% árengedményben részesülnek.
Gyűjtőknek öt előfizető után tiszteletpéldány jár.
Az érdekes könyvet ajánljuk olvasóink figyelmébe.

* **A „Zenélő Magyarország”,** a magyar
családok közkedvelt zenemű folyóiratának 400 ik
füzete jelent meg imént és tartalmazza a követ-
kező népszerű zeneújdonosságokat: I. Magócsy
Miklós két hangulatos és máris népszerű magyar
dalát. 1. Világoskék selyemkendő és 2. E kis
falu az én csöndes örökké bus temetőm.
II. Jensen Adolf bájos „Romanze”-ját, zongorára.
III. Kelly W. T. „Caraboo” című, népszerű
amerikai kupláját. IV. Egy közismert s kedvelt
új „Szerb koló”-t. Minden egyes füzete hasonló
gazdag tartalommal jelent meg s benne a leg-
modernebb s közkedvelt zenemű újdonosságok,
egy, hogy a Zenélő Magyarország előfizetői, a
legjobb és legújabb zene újdonosságokkal lesznek
ellátva, amit egyébként tiszteres pénzért nem
tudnak a drága különkiadásokban beszerezni.
Havonta két hasonló gazdag tartalmu füzet
jelenik meg 6 füzet (60 zeneoldai) egy évnegyed-
ben, 3 korona előfizetésért, melyben a hazai és
legnevesebb külföldi zeneszerzők minden válfaju
szemszedetett legjobb szerzeményeit kapja az
előfizető. Az eddig megjelent 400 füzet, folyton
kapható s ezen füzetek tartalom mutató jegyzé-
két úgy bármily zeneművek bevásárlását célzó
zenemű jegyzékeket minden érdeklődőnek bér-
mentve küld meg a „Zenélő Magyarország”
(Klökner Ede) zeneműkiadóhivatala, Budapest,
VIII. József körút 11.

Esküdtszék.

Agyonvert juhász.

— Megölték a kövér juhokért —

A mai esküdtszéki tárgyaláson három vádlott
állott a bíróság előtt, nevezetesen: Petrika
György és Csup András csebzai juhászok,
továbbá Petrika Pável 17 éves juhászfiát,
a kiket a királyi ügyész szándékos emberölés
büntetével vádol, mert társukat, Mustecz
Miklós szintén csebzai juhászt botokkal agyon-
verték.

A mai tárgyaláson Junker János törvény-
széki bíró elnökölt, szavazó-bírák voltak: Junga
Aladár és Szilágyi Lajos; jegyző: dr. Szöl-
lőssy Ernő; ügyész: dr. Kovács Rebus;
védő: dr. Alexa János; orvosszakértők pedig:
dr. Fialowski Béla és dr. Schimpl János.
Rendes esküdteknek kisorsoltattak:
Bolvits János, Napholz Jenő, Bibits Zsarkó,
Viszkocsil Lajos, Kálai Mór, Ernszt Károly,
Szauer Béla, Liptay Dezső, Peileth Géza, Juhász
Imre, Gyömbér Mihály és Molnár Lőrinc; pótl-
esküdt lett: Aron Jakab.

A szokásos formalitások után a vádlottak
kihallgatására került a sor, a kik egytől-egyig
konokul tagadják, hogy ők követték volna el a
gyilkosságot, míg az ügyre nézve előzőleg kihall-
gatott tanuk vallomása szerint a vádlottak mult
év október hó 6-án este 6 óra tájban követték
el a gyilkosságot boszúból, azért, mert a
Mustecz gondjaira bizott juhok sokkal
kövérebbek voltak, mint a vádlottak juhai
s mert a községbeli gazdák közül többen elvették
juhaikat Petrikáéktól s Mustecze birták őket.

Két juhász, Erzsén András és
Tumurgya Juon a felvett jegyzőkönyv szer-
int a gyilkosság idejében látták a vádlottakat
Mustec kunyhója felé közeledni s rövid idő
mulva Mustecz kunyhója felől hangos kutyá-
ugatás és botütések voltak hallhatók. A holttest
mellett talált botok s egy pipaszár a tanuk val-
lomása szerint a vádlottak tulajdonát képezik.

A tanuk kihallgatása előreláthatólag az
egész délutánt igénybe fogja venni s ítélet
valószínűleg csak holnap lesz.

§ **A haragosok.** Kuzmánovics János
módosi gazdasági cseledt bűnyűében tegnap
ítélkezett a nagybecskereki esküdtbíróság.

A vád- és védbeszéd után az esküdtek
visszavonultak s rövid tanácskozás után kihirdet-
ték a verdiktet, mely szerint az esküdtek bűnös-
nek mondták ki Kuzmánovicsot, akit azután a
királyi törvényszék a verdikt alapján másfél
évi börtönre ítél.

Az ítélet ellen úgy a vádlott, mint a védő
semmisségi panaszt jelentettek be, ellenben a
királyi ügyész tudomásul vette a törvényszék
ítéletét.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Budapest, február 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) A kormány nagy buz-
galommal munkálkodik az új párt meg-
alakítása dolgában. Egyleg ez foglalja le
legtöbb idejét s a miniszterelnök, valamint
a kormány tagjai teljes erővel dolgoznak
azon, hogy pártjukat mielőbb megalakítsák.
Ujabb mozzanat a helyzetben nincs,
mindössze az alkotmánypárt vajudása kell
figyelmet és ad sok szóbeszédre okot. Az
alkotmánypárt ugyanis még mindig nem
döntött sorsáról s a tegnapi értekezleten
nem hoztak határozatot.

Mai jelentéseink a következők:

Nemzeti polgári párt.

Budapest, február 11. (A „Torontál”
ered. táv.) K. H. u. n. H. e. d. e. r. v. á. r. y. Károly
gróf miniszterelnök, valamint a kormány
tagjainak legtöbb idejét most az új kor-
mánypárt szervezése foglalja le. Mindnyá-
jan odatörekcsenek, hogy a párt egy-két
nap alatt megalakuljon s hiszik, hogy ez
a megalakulás holnap, vagy legkésőbb
vasárnap meg is történik. Beavatott forrás-
ból eredő jelentés szerint az új kormány-
párt címében már megállapodtak s az új
párt címe „Nemzeti polgári párt” lesz.

Az alkotmánypártból.

Budapest, február 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) A politikai köröket még
mindig élénken foglalkoztatja az alkot-
mánypárt helyzete. Az alkotmánypárt

ugya
s a
ebbe
zott
határ
K h u
elnős
And
ben e
alko
része
egy
vezet
mány
csatlak
Zich
Váro
Cse
nek,
arra,

eredet
beszel
niszte
keresi
vele a
ettől a
párt

B

eredeti
hoz ké
titkári
párt m
A szen
betölter
fedi. So
név se
főispán
sorozata
számába
megjelen
nokat
szabade

Bu

ered. tá
horvát
összehiv
a főisp
dolgában

Bu

ered. tá
mindig
ségi pár
kezésre
gyal uz
párt vez
nek is a
ideig n

Bu

eredeti t
jelentik,
gróf utó
Csáky

Toro

Bu

eredeti
H e d e r
nél Bore
küldöttse
dr. Kar
a községe
a küldött
elje, hog
mely a v
minél elő
sége ism
elnök meg
s kijelent
ármentesi
hogy meg
sorsán seg
eljenzesse
vait, majd
minisztern

ugyanis tegnap sem döntött helyzete felől a végrehajtó-bizottság, amely tegnap este ebben a kérdésben ülést tartott, nem hozott határozatot. Azt mondják, hogy a határozathozatal azért maradt el, mert K h u e n-H é d e r v á r y gróf miniszterelnöknek még nem volt alkalma érintkezni Andrassy Gyula gróffal. Politikai körökben egyébként befejezettnek mondják az alkotmánypárt feloszlását. A párt nagyobb része K h u e n-H é d e r v á r yhoz csatlakozik, míg egy része állítólag Hadik János gróf vezetésével ellenzékbe megy. Ha az alkotmánypárt egy része K h u e n-H é d e r v á r yhoz csatlakozna, akkor a kultuszminiszter Zichy János gróf lenne. Hír szerint Várossy, Prohaszka, Majláth és Csernoch püspökök mindent elkövetnek, hogy rábírássák Zichy János gróft arra, hogy a kultuszárcát elvállalja.

Héderváry és Andrassy.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélnek, K h u e n-H é d e r v á r y gróf miniszterelnök a mai délután folyamán felkeresi Andrassy Gyula gróft, hogy vele a helyzetről értekezzen. Ugy mondják, ettől a tanácskozástól függ az alkotmánypárt helyzetének a megállapítása.

Az új államtitkárok és főispánok.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a kormányhoz közelálló forrásból jelentik, az államtitkári állások betöltése az új kormánypárt megalakulása után fog megtörténni. A személyeket, akik az államtitkárságokat betöltenek, eddig azonban sűrű homály fedi. Sok nevet emlegetnek, de az egyik név sem áll közel a valósághoz. Ami a főispáni kinevezéseket illeti, azoknak első sorozata vagy a hivatalos lap holnapi számában, vagy a vasárnapi számban fog megjelenni. A hírek szerint az új főispánokat a kormány legnagyobbbészét a volt szabadelvűpárt főispáni karából veszi.

A horvát helyzet.

Budapest, február 11. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Zágrábról jelentik, a horvát országgyűlést február hó 24-ikére összehívják. Tomasić horvát bán most a főispánokkal tárgyal az új helyzet dolgában.

A függetlenségi pártokból.

Budapest, február 11. (A „Torontál” ered. táv.) Prónay Dezső báró még mindig azon fáradozik, hogy a függetlenségi pártokat a választásokon való szövetkezésre bírja. Prónay báró állandóan tárgyal úgy a Kossuth-párt, mint a Justh-párt vezető embereivel, a kik rokonszenveznek is a tervvel, de a tárgyalásoknak ez ideig nincsen eredményük.

A főrendiház új e'nöke.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint jól értesült forrásból jelentik, a lemondott Desseffy Aurél gróf utóda a főrendiház elnöki székében Csáky Albin gróf lesz.

Torontáli küldöttség a kormánynál.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt K h u e n-H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök-nél Borcsa és Bárányos községekből nagy küldöttség tisztegett. A küldöttség szónoka dr. Karattur Arthur volt, aki, miután a községek nevében üdvözölte a kormányt, a küldöttségnek azt a kérését terjesztette eléje, hogy az aldunai rétek ármentesítését, mely a volt kormány alatt függőben maradt, minél előbb rendelje el, mert a két községet ismét árvíz fenyegeti. A miniszterelnök megköszönte a küldöttség üdvözlését s kijelentette, hogy megvizsgálja, hogy az ármentesítés miért maradt el és rajta lesz, hogy megtalálja a módot, hogy a községek sorsán segítsen. A küldöttség tagjai zajos éljenzéssel fogadták a miniszterelnök szavait, majd Hieronymi kereskedelmi miniszternél és Serényi földművelési

miniszternél tisztelegtek, nekik is előadván ügyüket és segítségüket kérték. A miniszterek szintén szívesen fogadták a küldöttséget és szintén megígérték segítségüket.

Az osztrák helyzet.

Budapest, február 11. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből jelentik, megbízható osztrák politikai körökből eredő értesülések szerint Bienerth báró osztrák miniszterelnök még e hét folyamán tanácskozássra hívja össze az osztrák pártvezetőségeket, hogy velük a Reichsrath munkaprogramja felől tanácskozzék. A hírek szerint a kabinet rekonstrukciójáról, különösen pedig az ezzel kapcsolatos személyi kérdésekről nem lesz szó a tanácskozáson. Ami a munkaprogramot illeti, igazán sürgős elintézését váró javaslat csak egy van s ez az üjoncmegajánlás, amely ellen a csehek Körber alatt a leghevesebb obstrukció idején sem emeltek akadályt. Az annexiók javaslatok és a pénzügyi tervezet elfogadása ellen sem volna szabad akadályokat gördíteni, valószínű azonban, hogy a csehek a munkaprogramot is lehetetlenné fogják tenni obstrukciójukkal. Ami a rekonstrukciót illeti, legfeljebb arról lehet szó, hogy a Z a c z e k lemondásával megüresedett miniszteri széklet ismét be fogják tölteni s a jelentés szerint erre vonatkozólag a csehek már tárgyalásba is bocsátkoztak Mat-tusch főrendiházi taggal a cseh tartománybank igazgatójával.

A krétai kérdés.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések szerint ottani politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a hatalmak jegyzékükben javasolni fogják Görögországnak, hogy pénzbeli kárpótias fejében mondjon le Krétáról Görögország javára. Amennyiben a porta ezt a javaslatot elfogadhatónak fogja tartani, úgy a hatalmak állítólag gondoskodni fognak arról, hogy a kölcsönt Görögország számára megszerezzék.

Monarchiánk és Oroszország.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról jelentik: Egy orosz diplomata kijelentései szerint szükség van arra, hogy Oroszország és Monarchiánk egymáshoz való viszonyában javulás álljon be. Ugyanezen jelentés szerint a két állam egymáshoz való közéletét állítólag maga Németország közvetítette volna és közvetíti még ma is.

Határidő-üzlet.

Budapest, febr. 11 (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záralkor a következő árakat jegyezték:

Buza (január)	28 08
Buza (április)	27 48
Buza (október)	23 44
Rozs (április)	18 90
Zab (április)	14 98
Tengeri (május)	13 24

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1910. évi január 29-től 1910. évi február 11-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt: Kovács József és Roza tulajdonát képező 1651 sz. házat megvette Guttenkunszt József és Éva 2600 koronáért. A nagybecskereki német negyedbeli háromtagos földbirtokosok gazdasági szövetkezete tulajdonát képező 218 □-ösi legelő részletet megvette Steyer István és Klöczl Mária 109 koronáért. Glisin István és Lenka tulajdonát képező 1605 ö. i. sz. házat megvette Burger Borbála 2800 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken pénteken megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	14	korona
kétszeres		9	
rozsa		8	70

árpa	6 50
zab	7 40
kukorica (új)	5 80
repce	7 80
széna I.	7
szalma I.	6
szalma II.	5
burgonya I klgr.	5
disznóhus I.	1 80
disznóhus II.	1 70
marhahús I. 1 klgr.	1 20
marhahús II.	1 12
borjúhús I.	1 56
borjúhús II.	1 60
juhús	1 08
zsir	1 68

Értéktőzsde.

Déli tőzsde.		Utőtőzsde zárlata.	
Magyar hitelrészv.	818 50	Magyar hitelrészv.	819
Osztrák hitel	676 25	Osztrák hitelrészv.	675 50
Magyar koronajár.	92 45	Koronajáradék	92 45
Leszámitolóbank	555 50	Leszámitolóbank	554 25
Jelzálogbank	470 50	Jelzálogbank	469
Rimamurányi vmű	690 50	Rimamurányi vmű	690 50
Államvasut	75	Államvasut	75
Városi vasut	333 50	Városi villamos	333
Közüti vasut	692	Közüti vasut	691 75

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ár 100 kg.	kilós	ár 100 kg.
Tiszavideki	75	28 70	79	29 10
"	76	29	80	29 30
"	77	28 30	81	28 60
"	78	28 50	82	28 80
Fejérmegyei	75	28 50	79	28 90
"	76	28 60	80	28 60
"	77	28 10	81	28 40
"	78	28 30	82	28 70
Pestvidéki	75	28 60	79	28 60
"	76	28 90	80	28 90
"	77	28 20	81	28 15
"	78	28 45	82	28 75
Bánsági	75	28 70	79	28 70
"	76	29	80	29 30
"	77	28 20	81	28 60
"	78	28 45	82	28 80
Bácskai	75	28 70	79	28 70
"	76	27 85	80	28 30
"	77	28 30	81	28 60
"	78	28 50	82	28 80
Rozs I. rendű új		18 10		19 15
középmínőségű új		18 90		18 20
Árpa takarmány I. rendű		14 10		14 5
II. rendű		13 80		14
Zab I. rendű		16 50		15 60
II. rendű		15 10		15 50
Tengeri belföldi új		12 10		12 20
Korpa				
Köles				

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyugdíjas tisztviselő

irodai alkalmazást nyerhet

NAGYBECSKEREKEN.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

146-x.1

MEGNYILT! MEGNYILT!

SAVOY-
A főváros legszebb utvonalaán, nyugodt és előkelő helyen.
nagyszálloda

BUDAPEST, VIII., József-körut 16.

A főváros legmodernebb és legújabb szállodája. 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés. Hideg és meleg vízvezeték minden vendégszobában. Lift. Vacuum cleaner. Villanyvilágítás. Társalgótermek. Legnagyobb kényelem. Előkelő étterem és kávéház. Interurban, telefon. Mérsékelt árak, szobák 3 kor.-tól feljebb, fűtés, világítással együtt. Modern egészségügyi tekintetek szerint berendezve. — Villamos vasut-közelekedés az összes pályaudvarokkal. :: ::

Meghívó

az „Antalfalvai bank részvénytársaság”

II. rendes közgyűlésére

mely Antalfalván 1910. évi február hó 20-án délután 3 órakor az intézet helyiségében fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Alkalmi elnök megválasztása.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
3. A számadások megvizsgálása és a felmentés megadása.
4. Tiszta nyereség felosztása.
5. A választmány megválasztása (Alapsz. 40. §.)
6. Esetleges indítványok.*)

154-1.1

Az igazgatóság.

*) Az alapszabályok 22. §-a szerint az esetleges indítványok 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnak írásban jelentendők be.

Meghívó.

A „Lázárföldi takaré-, hitel- és előlegezési szövetkezet” I. évi február hó 24-én az Arnold-féle vendéglőben délután 2 órakor tartja

XII. rendes közgyűlését,

melyre ezennel a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívótnak.

NAPIREND:

1. Az ad hoc elnök megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése és a zárómérleg szétosztása.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A felmentvény megszavazása és a tiszta nyereségre vonatkozó határozata.
5. Egy felügyelő-bizottsági tag megválasztása.
6. Jegyzőkönyvi hitelesítők kiküldése.

Kelt Lázárföldön, 1910. évi február hó 9-én.

Az igazgatóság.

A „Lázárföldi takaré-, hitel- és előlegezési szövetkezet”-nek 1909. évi zárómérlege.

Mérleg-számla

TARTOZIK	K	f	KÖVETEL	K	f
Pénztári készlet	4682	85	Részletlőke	37871	—
Váltótárca 138	48539	—	Betétek 77	44083	84
Előleg 135	28873	—	Osztalék	8303	—
Betétek	15000	—	Tartalék	7288	90
Bankrészvények	542	—	Nyeremény	130	11
	97676	85		97676	85

Nyereség- és veszteség-számla.

TARTOZIK	K	f	KÖVETEL	K	f
Szolgai fizetés	70	—	Átíratási díjak	2	—
Házbér	110	—	Előlegkamat	161	43
Tőkekamatadó	142	79	Váltókamat	3230	56
Üzleti költségek	429	82			
Tiszti fizetések	644	—			
Adó	83	32			
Betéti kamatok	1427	95			
Tiszta nyeresemény	120	11			
	3793	99		3793	99

150-2.1

A szövetkezet 130 tagot 395 részlettel bir.

Lázárföldön, 1909. december 31-én.

Eisler Mihály s. k.

Bohn János s. k.
Bohn József s. k.Szattler György s. k.
Klötzl János s. k.

Jerch József s. k.

Átvizsgáltatott s helyesnek találtatott.

Mih József s. k.,
felügy.-biz. tag.Wagner Jakab s. k.,
felügy.-biz. tag.Schneider Ferenc 125. s. k.,
felügy.-biz. tag.

Tűzbiztosítási ügynök

fix fizetéssel (145-32)

kerestetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

SEGÉDKÖNYVELŐ

alkalmazást

nyer iparvállalatnál

Nagybecskereken. :

Bővebbet a kiadóhivatalban.

147-x.1

Irodai gyakornok

felvétetik

nagyobb iparvállalathoz

:: Nagybecskereken. ::

Bővebbet a kiadóhivatalban.

149-x.1

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

Irodistanő

azonnal felvétetik.

Bővebbet a kiadó-
:: hivatalban. ::

A nagybecskereki izr. hitközség előljáróságától.

29/1910. sz.

Közgyűlés.

Az izraelita hitközség képviselőtestülete vasárnap, folyó hó 27-én d. e. II órakor a hitközség irodájában

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. c. tagok tisztelettel meghívótnak.

152-1.1

Napirend:

1. Előterjesztése az előljáróság évi jelentésének, zárszámadásának s a számvizsgáló-bizottság jelentésének.

2. A felmentvény megszavazása.

3. Egy templomgondnok megválasztása.

4. Netáni indítványok tárgyalása.

Nagybecskereken, az 1910. évi február hó 7-ik napján tartott előljárósági ülésből:

Az izr. hitközség előljárósága:

Löffler Jónás,
titkár.Dr. Mangold,
elnök.

Legyet. Az 1909. évi zárszámadások a titkári hivatalban mindenki által szabadon megtekintethők.

Szerke

Na

Zápoly

hová a la

minden k

Ki

Pleitz Fer.

Nagybecsk

hová a hi

sek és a

natkozó fel

Tele

Nagy

Magy

olyan, m

aki csak

is abba

tenyérvy

len áldo

hogy tov

ez a kö

Ma

városok

Ha

utcáján,

látszik,

haladni

haladás

mindegyik

hogy sok

meddig a

Ezt

pótadónak

tuktól ad

fess, uri

tarthasson

nak, az

miatt bizo

Igy s

városok m

nagyobb a

hosszu év

magyar v

bénító ny

tudjanak

Sem

morubban

mint az a

a magyar

tünteti föl

Hossz

tanulmány

ország val

és össze

A „TO

1) Hejeh

2) Krizan

3) Képel